

Onderzoek bij gezondheidswerkers naar hun kennis, perceptie en attitude bij de verschillende griepvormen

De laatste jaren wordt de wereld belaagd door een aantal spraakmakende epidemieën en virussen, waaronder het griepvirus. De huidige griepproblematiek omvat vier verschillende aspecten die men niet mag verwarren, met name: seizoensgriep, vogelgriep, overdracht van vogelgriep op de mens en pandemische griep. Er zijn echter ook belangrijke raakpunten waardoor influenza veel meer is dan een griepje.

Griepvaccinatie zoals door de Hoge Gezondheidsraad (HGR) aanbevolen heeft echter ook een belangrijk altruïstisch doel. Er is immers aangetoond dat vaccinatie van het verplegend personeel de al dan niet gevaccineerde patiënten beschermt tegen de complicaties van griep.

Omdat de gezondheidszorg in elke strategische aanpak van een epidemie telkens een sleutelrol krijgt toebedeeld, is het belangrijk al het zorgpersoneel ruim op voorhand te informeren. Enkel als zij weten wat een pandemie inhoudt, zullen zij op een gepaste manier hun taken kunnen vervullen.

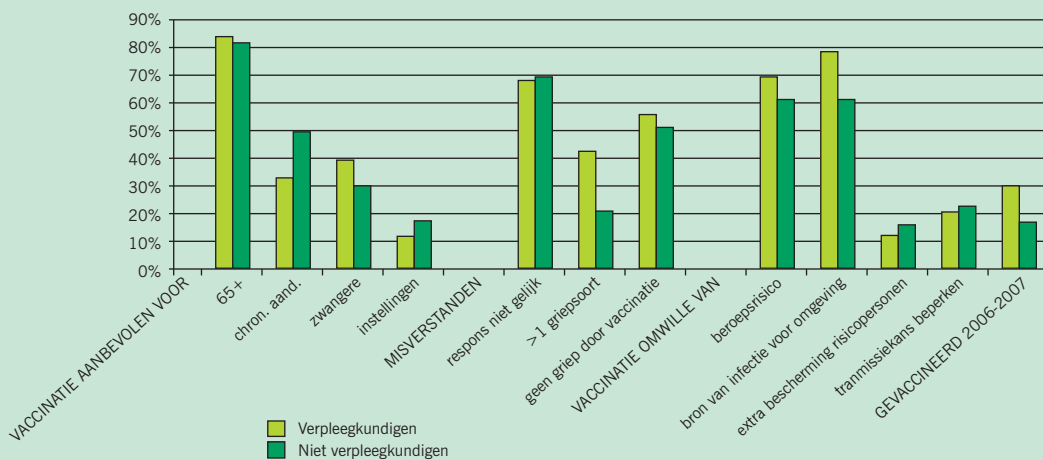
In een recente kleinschalige studie werd nagegaan welk inzicht het gezondheidspersoneel heeft in de griepsoorten, de redenen voor vaccinatie en welke houding zij hierbij aannemen.

Methode

Naar aanleiding van het door het ICI in België uitgevoerde bevolkingsonderzoek werd een vragenlijst opgesteld. Deze werd in een beperkt dwarsdoorsnede onderzoek in de lente van 2007 verdeeld onder enkele arbeidsgeneesheren in West-Vlaanderen. De vragen beperkten zich tot: nagaan welke houding men aanneemt bij wintergriep, evalueren of de redenen voor vaccinatie bekend zijn, nagaan hoe de kennis van het vogelgriepvirus is en hoe men de gevolgen van een griep пандеміe inschat als men de term пандеміe al begrijpt.

De 75 verzamelde antwoorden kwamen van werknemers (zowel verpleging, verzorging, poetshulp ea.) uit 10 verschillende instellingen waaronder →

Kennis griepvaccinatie bij verpleegkundigen en niet verpleegkundigen

ziekenhuizen, rusthuizen, thuiszorg-diensten, ea.

Enkele resultaten

Welke houding neemt men aan bij griep?

De meeste gezondheidswerkers in deze studie denken bij griep aan een ernstig ziektebeeld met hoge koorts, hoofdpijn, spierpijn en droge hoest van meerdere dagen, terwijl de Belgische bevolking griep meer ziet als een kwaaltje.

Bijna alle ondervraagden (93%) erkennen het belang van handhygiëne tijdens een griepepidemie. 77% vindt vaccinatie een belangrijk preventiemiddel, maar slechts 23% liet zich het voorbije winterseizoen vaccineren.

Meer dan de helft vindt het innemen van antivirale middelen en het gebruik van maskers niet belangrijk.

Heeft men inzicht in de redenen voor vaccinatie?

80% van de ondervraagden weet dat griepvaccinatie nodig is voor personen ouder dan 65 jaar. 67% weet niet dat vaccinatie aanbevolen wordt aan alle personen die in een instelling zijn opgenomen en 21% zegt dat vaccinatie niet nodig is voor patiënten met een onderliggende chronische aandoening. Nog geen 25% wist dat zwangeren ook tot de doelgroep behoren.

Er werden geen grote verschillen gezien in de kennis van de risicogroepen en de misverstanden over griepvaccinatie

bij verpleegkundigen en niet-verpleegkundigen.

De eigen gezondheid wordt als belangrijkste reden opgegeven om in de toekomst te beslissen zich al of niet te laten vaccineren.

Kent men de term pandemie? Hoe schat men de gevolgen van een pandemie in?

53% van de gezondheidswerkers in deze studie zegt te weten wat een pandemie is. Dit is niet zoveel beter dan de 47% van de ondervraagde Belgische bevolking die zegt het begrip te kennen. Er wordt in deze studie geen verschil gezien tussen de verschillende instellingen of disciplines.

Iedereen is er zich van bewust dat de gezondheidszorg sterk belast zal worden, maar er is vertrouwen in het systeem.

Enkele maatregelen die voorzien zijn in het Belgisch operationeel draaiboek voor een pandemie, wijken af van wat men verwacht.

Een vierde schatte de mortaliteit en het ziekteverzuim hoger in dan in het berekende worst case scenario voor België (respectievelijk 0.63% en 33% over een periode van 59 dagen).

Minder dan 5% van de ondervraagden heeft ooit de website influenza of het gratis belnummer gebruikt. Slechts 15% zou ooit informatie gekregen hebben over de griepsoorten via de werkgever of beroepsorganisatie.

Bespreking

De gezondheidswerkers in deze steekproef blijken de door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en HGR aangeduide risicogroepen voor jaarlijkse griepvaccinatie niet goed te kennen. De in de literatuur gekende weerstanden voor vaccinatie worden bevestigd. De helft van de ondervraagden geloofde daarom vaak onterecht niet tot de doelgroep te horen. Algemene sensibilisatie met ontkrachten van de misverstanden en het expliciteren van de doelgroep en de redenen voor vaccinatie, waaronder het altruïstisch aspect, kunnen volgens de literatuur tot een gevoelige stijging van de vaccinatiegraad leiden. Influenza-preventiecampagnes zullen op lange termijn maar effectief zijn als de gezondheidswerker ook zijn rol in de grieptransmissie goed begrijpt en vaccinatie overal gratis en vlot beschikbaar is.

De term pandemie is slechts bij 53% gekend. Er is wel vertrouwen in ons gezondheidszorgsysteem, maar men heeft andere verwachtingen over de maatregelen die tijdens een pandemie zijn voorzien.

Besluit

Hoewel deze enquête gebaseerd is op een kleine steekproef, sluit deze toch goed aan bij de vaststellingen in de literatuur.

De resultaten hebben geleid tot enig inzicht in het huidig kennis- en denkpatteroon van gezondheidswerkers over influenza.

Gezien de goede kennis en gepaste houding bij vogelgriep kan gesuggereerd worden dat de media een belangrijke en succesvolle bron van informatie is. Het lijkt in elk geval zinvol de gezondheidswerkers nu al goed te informeren over hun rol in het hele griepgebeuren, met meer aandacht naar de bescherming van de patiënt als hoofdreden. ●

♦ Dr. V. Zwartjes
 ► preventieadviseur-arbeidsgeneesheer IDEWE

Bron: i-flash september - oktober 2008